

Novine

tjednik.

Priloga: mesečno M. List, letno Kalendar Srca Jezušovoga.

Izhaja vsako nedelo.

CENA:

V državi na skupni naslov najmenje 10 komadov letno 25 Din. mesečno 2 Din. zadnji mesec 3 Din. Na posamezni naslov letno 30 Din. mesečno 2 Din. 50 par. V države Europe: letno 75 Din., mesečno 6 Din. 50 par. Z M. Listom i Kalendarom 100 Din. — V zvüineuropske države dolar i pol ali 85 Din. Z M. Listom i Kalendarom 2 dolara. — Naročnina se mora plačati naprej. — Vsi naročniki dobijo kalendar za polovično ceno.

CENA OGLASOV:

3m² 75 par, med tekstem 1.50 Din., v „Poslanom“ 3 Din. Naznanilom i malim oglasom do 30 reči 5 Din. Više od vsake reči 1 Dinar. Pri večkratnoj objavi popust od 5%—25%. Takso plača uprava, poštino oglasiteo. Oglasi se plačajo taki, če ne posebne pogodbe. Oglase sprejema samo Prekmurska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo.

Uprava: Črensovci. Pošt. ček. pol. št. 11 806.

Leto XVIII. št. 18.

Glasiło Slovenske krajine

Uredništvo: M. Sobota
Telefon št. 28.

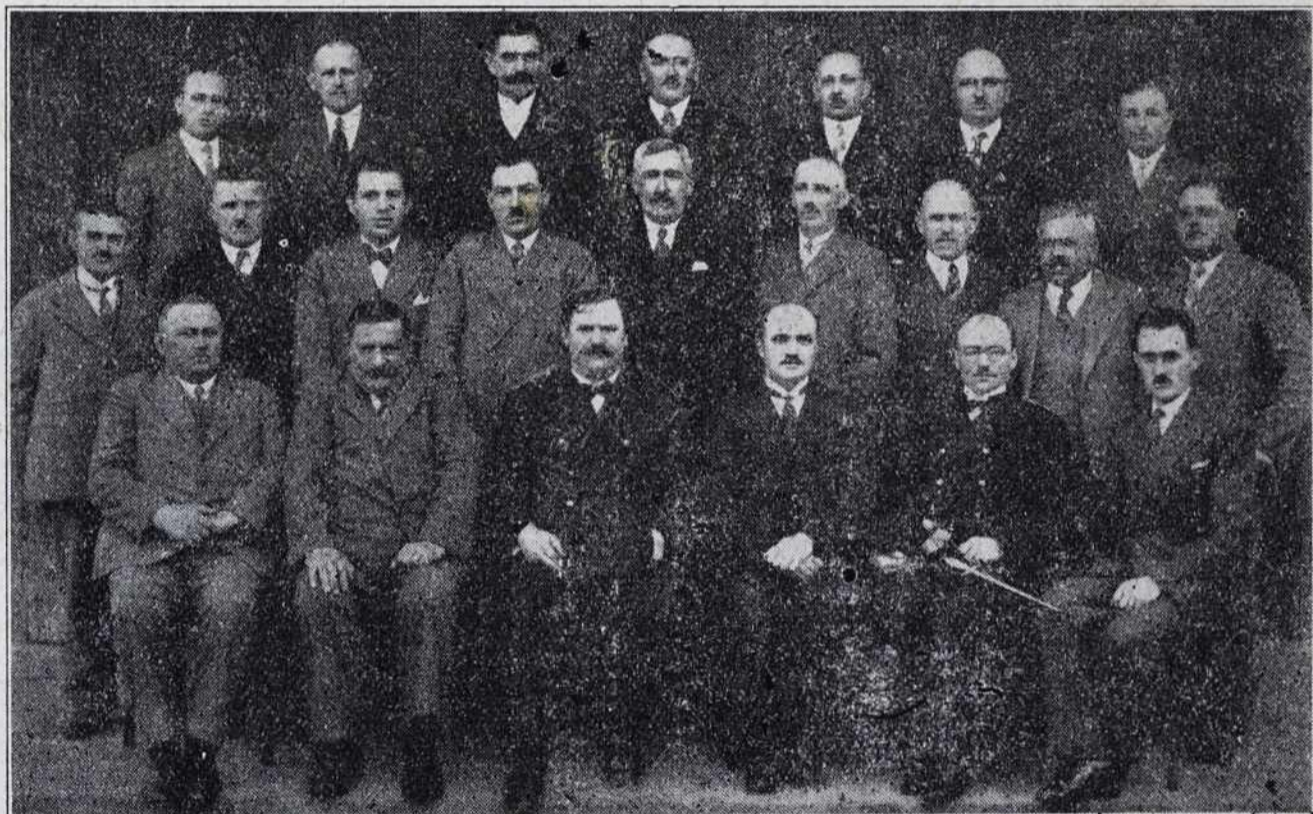
Desetletni jubilej gremija trgovcev v Murški Soboti.

Prekmurje! Slovenski Banat, — oni del Slovenskega ozemlja, — ki je bil stoletja podvržen potujčevanju! Prav je, da se tega dela naše ožje domovine, njegovih gospodarskih teženj, in njegovega vztrajnega prizadevanja po gospodarskem in kulturnem podvigu spominjamo, zlasti danes o priliki, ko praznuje prekmursko trgovstvo desetletnico delovanja svoje stanovske organizacije-gremija.

Prekmurje je bilo zasedeno po naših oblastih 12. avgusta 1919. Na tem ozemlju, ki je pripadlo Jugoslaviji so veljali tedaj ogrski zakoni; pa tudi obrtna zakonodaja, po kateri se je ravnala prekmurska obrt in trgovina je bila ogrska. S tem pa, ko je pripadlo Prekmurje Sloveniji, v kateri je veljal v pogledu obrtne zakonodaje avstrijski obrtni red iz leta 1907, je postalo pereče tudi vprašanje obrtne zakonodaje za ta del Slovenskega ozemlja. Z ureditvijo neugodnih prilik v prvih letih po preobratu, se je končno pričetkom leta 1921 uredilo tudi vprašanje obrtnih predpisov tako, da se je veljavnost predpisov avstrijskega obrtnega reda razširila tudi na Prekmurje.

In tedaj se je zbrala peščica zavodnih prekmurskih trgovcev, ki so stremeli za gospodarskim napredkom in razvojem Prekmurja, z namenom, da ustanove stanovsko organizacijo, v kateri bodo solidarno ščitili svoje mnogokrat ogrožene koristi in katera naj jim pripomore do ureditve gospodarskih prilik

Meseca marca 1921 so se sestali torej gg. Ludvik Brumen, Franc Čeh, Stefan Kühar, Aleksander Trautman in Arnold Heimer, trgovci v Murški So-

Sedanji odbor in namestniki gremija:

V prvi vrsti sede, vzeto vselej od leve proti desni, gg. Benko Josip, trgovec in industrijalec, Nemeč Janez, trgovec in načelnikov namestnik, Gašpar Lipovšek, srezki načelnik, Čeh Franc, trgovec in načelnik gremija, dr. Franc Bratina, srezki podnačelnik in obrtni referent, Brumen Joško, trgovec in načelnikov namestnik. V drugi vrsti stoje: Gašpar Jožef, Holcman Štefan, Cvetič Janez, Šiftar Ludvik, Trautman Aleksander, Golob Ludvik, Heimer Arnold, Mesarič Štefan, Šiftar Karol. V tretji vrsti stoje: Hahn Pavel, Benko Ludvik, Dittrich Gustav, Škraban Janez, Kühar Franc, Kreft Alojz in Hahn Izidor.

boti ter Peter Osterc, trgovec v Belčincih na skupnem sestanku, na katerem so sklenili osnovanje na določbah avstrijskega obrtnega reda slovečega, — Gremija trgovcev za Prekmurje. Ti gospodje so tvorili pripravljalni odbor in pripravili vse potrebno za sklicanje ustanovnega občnega zbora, ki se je vršil 1. maja 1921 v prostorih gostilne Flisar v Murški Soboti.

S tem je bil postavljen temelj prvi trgovsko stanovski organizaciji v

Prekmurju, ki se more danes ob svoji desetletnici, z zadovoljstvom in ponosom ozreti na svoje uspešno delo v prosep gospodarskega razmaha Prekmurja.

Pod novo ustanovljeni gremij je pripadlo vse obsežno ozemlje Prekmurja. Kako potrebna je bila ustanovitev te organizacije in kako veliko zanimanje je vladalo za njo med prekmurskim trgovstvom, kaže že udeležba na ustanovnem občnem zboru. Udeležilo se ga je 84 trgovcev iz vseh

krajev Prekmurja. Še tem važnejša pa je bila ustanovitev gremija iz narodnostnih ozirov, kajti v onih časih je bilo Prekmurje podvrženo močni agitaciji raznih agitatorjev sosednih držav.

V prvo gremijalno načelstvo so bili

Pokojni Brumen Ludvik

prvi načelnik gremija, katero funkcijo je izvrševal do leta 1927.

izvoljeni: za načelnika g. *Ludvik Brumen*, trgovec v Murški Soboti; za podnačelnika pa g. *Franc Čeh*, trgovec v Murški Soboti in *Beno Arnstein*, trgovec v Dolnji Lendavi; v načelstvo pa gg.: *Štefan Kühar*, *Aleksander Trautman*, *Janko Jonaš*, trgovci v M. Soboti, *Ivan Kokot*, *Franc Kac*, *Hinko Mašancker* in *Leopold Freyer*, trgovci v D. Lendavi; *Peter Osterc*, trgovec v Beltincih, *Geza Vezer*, trgovec v Martjancih, *Ludvik Golob*, trgovec v Moravcih. Za namestnike gg.: *Franc Cör* in *Arnold Heimer* trgovca iz M. Sobote, *Ivan Kutoš*, trgovec v Veščici, *Mirko Čačinovič*, trgovec v Rakičanu in *Albin Sagadin*, trgovec v Beltincih. Opravljanje administrativnih poslov je prevzel in jih vodil do junija 1922 podnačelnik g. *Franc Čeh*, nato pa do junija 1927. g. *Joško Brumen*.

Iniciativo za osnovanje gremija pa je dal dejansko tedanji civilni komisar za Prekmurje, sedanji srezki načelnik g. *Gašpar Lipovšek*, ki si je stekel tako za gremij kot za celokupni gospodarski podvig Prekmurja trajnih zaslug. Njemu ob strani, vedno vnet zagovornik gospodarskih interesov Prekmurja, je stal tedanji obrtni referent, sedanji srezki podnačelnik g. *dr. Franc Bratina*.

S krepko voljo po napredku in zaščiti trgovskih interesov je šlo prvo gremijalno načelstvo na delo in že v prvih letih svojega delovanja opazamo važne akcije za zboljšanje obrtno-pravnih, prometnih in krajevnih gospodarskih prilik prekmurske pokrajine.

Da bi pa bilo organizatorično delovanje uspešnejše in pa z ozirom na to, da je bilo leta 1924. upostavljeno v Dolnji Lendavi samostojno srezko načelstvo, se je vedno češče pojavljala težnja po delitvi organizatoričnega področja v dva dela in sicer v mursko-sobočkega in dolnje-lendavskega. Zato so se maja 1925 odcepili člani Dolnje-Lendavskega sreza in ustanovili lasten gremij za Dolnje-Lendavski srez s sedežem v Dolnji Lendavi.

Vse do leta 1927 je načeloval gremiju g. *Ludvik Brumen*, ki si je pridobil s svojim požrtvovalnim in vztrajnim delom v analih mursko-soboškega gremija mnogo zaslug.

Na občnem zboru dne 26. maja 1927 pa je bil izvoljen za gremijalnega načelnika g. *Franc Čeh*; za namestnika pa gg. *Janez Nemec* in *Joško Brumen*. Za odbornike gg.: *Arnold Heimer*, *Ludvik Šiftar*, *Josip Benko*, *Ludvik Benko*, *Josip Gašpar*, *Janez Cvetič*, *Izidor Hahn*, *Aleksander Trautman*, *Franc Kühar* in *Štefan Mesarič*; za namestnike gg.: *Gustav Dittrich*, *Štefan Holcman*, *Pavel Hahn*, *Janez Škraban* in *Alojzij Kreft*; za računске preglednike gg.: *Ludvik Golob* in *Karl*

Čeh Franc

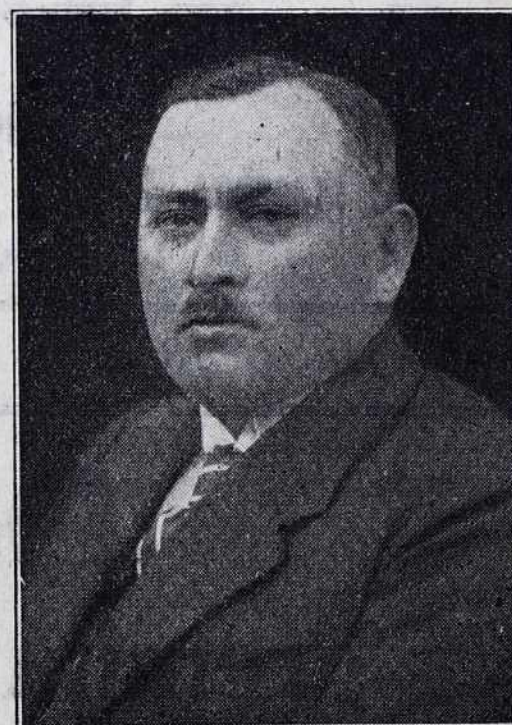
sedanji načelnik gremija, katero funkcijo izvršuje že od leta 1927. Ob ustanovitvi je bil načelnikov namestnik.

Šiftar. Razsodiški odbor gg.: *Josip Benko*, *Janez Nemec*, *Aleksander Trautman*, *Ludvik Šiftar*.

Pri tej priliki je omeniti, da je gremij, uvažujoč važnost trgovsko-stanovskega gibanja, pristopil kot član k Zvezi trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani. Kot delegati za zvezni občni zbor so bili nato na občnem zboru leta 1927 izvoljeni gg. *Josip Benko*, *Franc Čeh*, *Karol Šiftar*, *Arnold Heimer*, *Janez Cvetič* in *Janez Nemec*.

S tem bi bile na kratko očitane glavne poteze iz zgodovine gremija iz upravne strani.

Mnogo važnejše za Prekmurje pa je delo za gospodarski podvig Prekmurja, ki ga je vestno in vztrajno

Benko Josip,

trgovec in industrijalec, član odbora gremija, župan velike občine Murška Sobotica, banški svetnik i. t. d.

vršil gremij tekom svojega desetletnega obstoja.

Zato je prav, da o proslavi desetletnice te organizacije, ki je namenjena predvsem zaščiti stanovskih interesov, a katere akcije in prizadevanja so se prenesla v dobrobit celoga Prekmurja, omeniti nekatere najvažnejše, ki močno vplivajo na gospodarski in posebno tudi na kulturni napredek Prekmurja.

Eno izmed najbolj perečih vprašanj za Prekmurje je bilo v prvih povojnih letih vprašanje železniške spojitve Prekmurja z ostalimi deli države. Ob ustanovitvi gremija je bila Murška Sobotica in ostali del Prekmurja, izvzemši Dolnjo Lendavo, skoraj popolnoma odtrgan v prometnem oziru od ostalih delov države. Obstajala je edino le proga Murška Sobotica—Hodoš, ki pa tedaj sploh ni obratovala. L. 1922 je železniška uprava odvzela ves premični inventar na vseh postajah na progi Murška Sobotica—Hodoš in ga predala poštni v Dolnji Lendavi, in kakor se je pozneje zaznalo, tudi novo otvorjeni progi Gospič—Gračac.

Železniška proga Murška Sobotica—Hodoš in dalje je bila zgrajena leta 1907. Zgradila jo je „Družba prekodunavskih železnic d. d. v Budimpešti.“ Prekmursko prebivalstvo je mnogo prispevalo k zgraditvi te proge, med drugimi mursko-sobočka občina sama 100.000 kron, ostalo prebivalstvo pa okrog 375.000 kron. Povsem ra-

zumljivo je torej razburjenje gospodarskih krogov, ki je nastalo, ko so zaznali, da se je odvil premični inventar iz postaj, zlasti, ker so od dne do dne pričakovali upostavitve prometa med Mursko Soboto in Hodo-

Osterc Peter,

trgovec v Beltincih, član prvega odbora gremija.

šem. Hodoš je oddaljen od Murske Sobote okrog 38 km, vse oblasti pa so se nahajale v Murski Soboti, od katere je bil Hodoš popolnoma odtrgan. Železniško-prometne razmere Prekmurja so bile tedaj nevzdržne.

Gremij je odposlal v mesecu aprilu, maju in juniju 1922 mnogo deputacij, ki so energično zahtevale, da se odvzeti inventar vrne postajam in takoj upostavi železniški promet med Mursko Soboto in Hodošem, zlasti ker je bilo na progi zadostno število vagonov in tudi lokomotiva. Vztrajnemu prizadevanju gremija in drugih faktorjev se je končno posrečilo, da je železniška direkcija polagoma otvorila železniški promet, — a le trikrat tedensko, ker je morala dobavljati premog iz Dolnje Lendave. Že s tem je bilo mnogo pomagano zlasti Goričkemu delu Prekmurja, — seveda le v pogledu potniškega prometa. Niso pa se zboljšale razmere v tovornem prometu in trgovci so morali dovažati in odvažati blago še vedno na 30 km oddaljeno postajo v Dolnji Lendavi, 13 km oddaljeno Slatino-Radenci in 16 km oddaljeno Radgono, kar jim je povzročalo veliko zamudo časa in stroške, poleg škode na blagu, ki jo je povzročil prevoz. Prekmurje je bilo tedaj v gospodarskem oziru popolnoma odrezano in zato je tem živahnejše in odločnejše vznikla zahteva po zgraditvi železniške proge, ki bi vezala Prekmurje z ostalimi deli države. Zopet je bil v vrsti drugih merodajnih faktorjev gre-

mij, ki se je povsod in ob vsaki priliki zavzemal za zgraditev te prepotrebne proge. Po vsestranskih intervencijah se je leta 1922 osnovala v Ljutomeru sekcija za zgradbo železnice Ormož—Murska Sobota, ki je dogradila progo leta 1924 tako, da je bil dne 22. novembra 1924 odprt redni železniški promet med Ormožem—Mursko Soboto in Hodošem. Tako je bilo zvezano Prekmurje z ostalo državo, — zvezano je bilo, čeprav so vozili ob otvoritvi proge vlakovi le enkrat dnevno. Pozneje se je spopolnil promet tako, da vozijo danes na progi štirje pari vlakov. Pri graditvi te proge si je pridobil gremij mnogo zaslug. Stal je v stalnih stikih z Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, Zvezo trgovskih gremijev, ministrstvom in storil vse korake za pospešitev gradbenih del.

Železniška proga Ormož—Murska Sobota—Hodoš in dalje preko Kotormany—Davidhaza pa je naravna in najkrajša zveza z Ogrsko in Čehoslovaško. Za, na agrarnih pridelkih bogato Prekmurje, ki izvažata letno velike količine blaga v inozemstvo, je zato izrednega pomena tudi otvoritev že dograjene proge Hodoš—Davidha-

Maschankner Hinko,

trg. Dol. Lendava, član prvega odbora gremija.

za—Kotormany. Zato je prenesel gospodarski živelj Prekmurja po dograditvi proge Ormož—Murska Sobota, ki je zvezala Prekmurje z notranjostjo države, težišče svojih zahtev in želj na otvoritev železniškega prometa z inozemstvom, na zgoraj označeni progi. Tudi gremij je razvil najintenzivnejše prizadevanje, da se čimprej uresniči ta bitna težnja Prekmurja. Aktivno je sodeloval, ko se je decembra meseca 1927 mudila v Prekmurju komisija direkcije državnih železnic, ki je proučevala možnost o-

tvoritve železniške proge pri Hodošu in upostavitve rednega tranzitnega prometa. Na statistični podlagi je dokazal nujno potrebo otvoritve proge. Na tej progi bi prišlo za izvoz v inozemstvo letno nad 180.000 hl vi-

Kac Franc,

sedaj trgovec v Slovenski Bistrici, kot trgovec v Dol. Lendavi član prvega odbora gremija.

na, 600 vagonov sadja, 5 milijonov steklenic mineralne vode, 6000 goved in svinj, 25.000 telet, velika množina konj i mesnih izdelkov, nad 600 vagonov žita, velike količine lesa in drugih poljskih pridelkov. Leta 1929 se je vršila posebna anketa pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani, ki je ponovno razpravljala o otvoritvi proge. Gremij se je udeležil te ankete po petih svojih zastopnikih, priredil je poleg tega 6 konferenc, ki so razpravljale o tem važnem prometnem vprašanju in 22 odborovih sej, ki so bile posvečene izključno otvoritvi železniškega prometa z Madžarsko. In z gledalo je, da je ta vztrajna borba našla odmev na merodajnih mestih, kajti 1. 1929. je bil odobren kredit 600.000 Din, ki bi bil potreben za adaptacijska dela na postaji v Hodošu. Žal, ta proga, kljub utemeljeni potrebi in velikemu pomenu za izvozno trgovino — še danes ni otvorjena; — gotovo pa je, da za to ne morejo biti merodajni niti finančni, niti gospodarsko-politični, niti prometni in zunanje-politični razlogi.

V prometnem oziru je posvečal gremij vso pažnjo ureditvi postaje v Murski Soboti. Železniška postaja, ki je bila zgrajena svoječasnim krajevno-prometnim prilikam primerno, mnogo porastlemu prometu v zadnjih letih, — ne odgovarja več. S ponovnimi intervencijami je hotel zainteresirati gremij merodajne kroge za povečanje postajnega posloplja in skladišča. V

poslednjem času je mnogo zgloda, da bo direkcija državnih železnic končno vendarle upoštevala tudi to upravičeno težnjo mursko-sobočkega trgovstva.

Poleg teh, za vse Prekmurje tako važnih prometnih vprašanj, pa je

Kühar Štefan,

sedaj spediter v Murski Soboti član prvega odbora gremija

posvečal gremij vso skrb tudi ureditvi skrajno neugodnih **telefonskih in telegrafskih razmer**, ki ne vladajo le v Prekmurju, marveč tudi drugod. V prvi povojni dobi je bilo Prekmurje tudi v pogledu telefonskih vezi skoraj popolnoma odtrgano od notranjosti. Neštetim intervencijam gremija je uspelo, da so dobile telefonske govorilnice odnosno telefonske postaje pošte v Martjancih, Puconcih, Mačkovcih, Gornji Leudavi, Bodoncih, Rogaševcih in Hodošu. Poleg tega imajo Murska Sobota, Cankova in Rogaševci tudi telefonske relacije z Avstrijo, Čehoslovaško in Italijo. Gremij pa se še vedno zavzema za ctvortev telefonske zveze z vsemi postajami v Avstriji, Nemčiji in Švici. Kljub ponovnim intervencijam je še vedno nerešeno vprašanje celodnevne telegrafske in telefonske službe v Murski Soboti ob nedeljah in praznikih.

V **poštno-avtomobilskem prometu** se gremij zavzema za upostavitve poštno-avtomobilske proge Murska Sobota Martjanci-Fokovci-Prosenjakovci; M. Sobota—Vaneča—Mačkovci—Križevci v Prekmurju—Domanjšovci; Murska Sobota—Puconci—Bodonci—Gornja Lendava; Murska Sobota—Beltinci—Veržej—Ljutomer ter Murska Sobota—Slatina Radenci—Gornja Radgona. S tem pa še niso izpolnjene vse težnje v telefonskem in poštne programu Prekmurja. Neobhodno potrebne so telefonske postaje na poštah v Križevcih v Prekmurju, Velikih Dolencih, Šalovcih, Fokovcih, v

srezu Dolnja Lendava pa v Bogojini in Dobrovniku v Prekmurju. Izvenpoštno telefonskega priključka pogrešajo doslej tudi občine Tešanovci, Moravci, Puževci, Lemerje, Rakičan in Tišina. V Murski Soboti sami pa čaka še 22 naročnikov že nad dve leti na instalacijo telefona. Vzrok tem neugodnim prilikam v Prekmurju in ostali Dravski banovini je premajhna dotacija Dravske poštne in telegrafske direkcije za inštalacijo novih telefonov. Zato vladajo tudi glede plačevanja stroškov za instalacijo telefonov jako neurejene razmere in more dobiti telefon le tisti, ki si nabavi sam instalacijski material. Gremij bo posvečal, kakor doslej, tudi v bodoče, vso pažnjo ureditvi telefonskih razmer v Prekmurju.

Nič manj živahno kot v prometnem oziru, je bilo gremijalno delovanje tudi v pogledu **davčne bremenitve trgovstva**. Davčna bremena so postajala iz leta v leto težja in so v zadnjih letih, ko so nastopili za gospodarstvo težki časi, prekoračila davčno in gospodarsko moč davkoplačevalcev. Zato je gremij vsestransko deloval za omiljenje in pravično porazdelitev davkov. Poleg podrobnih navodil članom davčnih odborov o njih pravicah in dolžnostih je priredil tudi več davčnih predavanj in sicer v Križevcih, Petrovcih, Gornji Lendavi, Rogaševcih in Cankovi. V reklamacijskem odboru Dravske finančne direkcije sta zastopala interese gremijalnih članov gg. Josip Benko in Franc Čeh. Uspehe njih dela morejo posvedočiti najbolje oni člani, ki so imeli vložene prizive.

Za odpravo, odnosno preosnovo davka na poslovni promet je odposlal gremij nešteto resolucij na meročajna mesta in sodeloval pri vseh akcijah, ki so stremele za odpravo oziroma omiljenje ostrin tega davka.

Vse njegovo stremljenje je šlo nadalje za tem, da se z novim davčnim zakonom, ki je stopil v veljavo 1. januarja 1930, davčna bremena pravično in enakomerno na vso državo porazdele. Od leta 1922, ko je v tej stvari naslovil na finančno ministrstvo prvo resolucijo, pa do uzakonjenja novega davčnega zakona, je gremij budno sledil davčno zakonodajnemu delu v parlamentu; danes, ko preživlja gospodarstvo morečo krizo in težko prenaša davčna bremena, pa sodeluje v široko zasnovani akciji za doseg revizije zakona v neposrednih davkih.

Širokopotezno in obsežno je bilo delo gremija tudi v **obratno-pravnem pogledu**.

Že leta 1921 je gremij na svojem občnem zboru uredil **delovni čas v**

trgovinah in sicer na osnovi 10 urnega delavnika, ki ga je določal zakon o zaščiti delavcev. Vendar pa se čas odpiranja in zapiranja obratovališč ni ujemal z delovnim časom, ki ga je določil gremij vse dotlej, dokler ni ure-

Vezer Geza,

iz Martjanec, član prvega odbora gremija, sedaj načelnik gostilničarske zadruge.

dila odpiralnega in zapiralnega časa ministrska uredba o odpiranju in zapiranju obratovališč. S to uredbo pa je bilo podeželsko trgovstvo občutno prizadeto. Uredba določa namreč le dve-urno nedeljsko delo, kar pa nikakor ni v skladu s krajevnimi potrebami trgovstva, ki je navezano v veliki meri na odjemalce, ki si nabavljajo svoje potrebščine v pretežni večini baš ob nedeljah. Gremij je ob vsaki priliki, ko se je na novo urejeval odpiralni in zapiralni čas, poudarjal zahtevo po štiriurnem delovnem času ob nedeljah. Kajti posebno važna je ta zahteva za prekmursko trgovstvo, ki je neposredno ob državni meji. Osebito je prizadet mursko-sobočki srez, ki meji na dveh straneh na tuje države, v katerih so trgovine odprte tudi ob nedeljah vse dopoldne. Prebivalci v 10 km. obmejni coni imajo pravico prestopa meje in si zato lahko nabavljajo svoje potrebščine v sosedni državi. To povzroča seveda občutno škodo domačemu trgovstvu, pa je zato upravičena težnja gremija, da se ob bodoči reviziji zakona o zaščiti delavcev reši tudi to vprašanje.

Mnogo škode je povzročalo, osebito v prvih povojnih letih, prekmurskemu trgovstvu tudi jako razpaslo **tihotapstvo**, pa je gremij z mnogimi vlogami interveniral, da se tako ne-reelno kupčevanje najstrožje zatira.

Velike nadloge solidni trgovini je povzročalo trgovstvu tudi **krošnjarenje**, dasi je v obmejnih srezih v zmislu § 11. zakona o krošnjarstvu,

krošnjarije prepovedano, odnosno smejo krošnjarije le prebivalci dotičnega sreza. Na iniciativo gremija je obrtno oblastvo proti nedopustnemu krošnjariju vedno ostro nastopalo in se je krošnjarije v srezu zato že dokaj omejilo.

Poglavje zase v gremijalnem delovanju so tudi neštete akcije proti potnikom, ki obiskujejo zasebnike. Gremij je opozarjal svoje članstvo na škodljive posledice takega trgovanja za solidno trgovino, pa tudi za kupca, ki navadno nasede vabljivim besedam potnikov. Tudi z energičnimi ukrepi srezkega načelstva, se je tako trgovanje v mursko-sobočkem srezu že znatno zatrla.

S tem smo podali o proslavi desetletnice gremijalnega obstoja skromen oris prizadevanj gremija, v zaščiti stanovskih koristi. Bilo je to delo zvezano z mnogim trudom, vztrajnostjo in bilo je treba mnogo požrtvovalnosti. A zadoščenje vsem, ki so pomagali pri tem delu za gospodarski razvoj Prekmurja, leži v lepih uspehih, ki si jih je priboril gremij tekom desetletnega delovanja. Ti uspehi so se dobrodejno prenesli na celoto, na vse sloje prekmurskega prebivalstva. Velikopotezen in široko zasnovan je, v kratkih potezah v tem oziru očitno program bodočega gremijalnega dela, ki se bo izvedel ob primerni podpori vseh javnih činiteljev.

Gremij pa je tekom svojega obstoja vršil tudi važno kulturno nalogo. Posvečal je vso skrb strokovni vzgoji trgovskega naraščaja.

Takoj po ustanovitvi je skušalo načelstvo ustanoviti gremijalno trg. nadaljevalno šolo v Murški Soboti. Finančna sredstva in razmere pa tedaj niso dopuščale, da bi se šola otvorila, zato so posečali trgovski učenci do leta 1928 obrtno nadaljevalno šolo skupno z obrtniški vajenci.

V šolskem letu 1928/29 pa se je otvoril na obrtni nadaljevalni šoli en razred za trgovske vajence, ki so ga pa posečali tudi gostilničarski vajenci.

Že v naslednjem letu, 1929/30 pa je ustanovil gremij lastno gremijalno trgovsko nadaljevalno šolo z lastnim pravilnikom in učnim načrtom. Gremijalna trgovsko nadaljevalna šola ima odslej le en razred, katerega poseča 26 vajencev. Vajenke šole ne posečajo, ker imajo vse potrebno predizobrazbo, ki so si jo pridobile v trgovskih šolah.

V gremijalni trgovsko nadaljevalni šoli se poučuje računstvo, knjigovodstvo, korespondenca, zemljepis, nemščina, srbohrvaščina, državostanstvo ter trg. pravo. Vodja gremijalne trg. nadaljevalne šole je g. Fr. Ga-

SANATORIJ

v Maribori, Gosposka ul. 49

Telefon 2358.

Lastnik i vodja:

primarij doktor ČERNIČ
specialist za kirurgijo.

Sanatorij je najmoderneje vreden za operacije i opremleni z zdravnimi aparati: z **višinskim soncem** za obsevanje ran, čontnih i sklepnih vnetij; **tonizatorjem** za elektiziranje po poškodbah i ohlapelosti črevesa; **diatermijo** za električno pregrevanje i električno izžiganje; z **žarnicov „hala“** za revmatična i druga boleča vnetja; **„enterocleaner“-jem** za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihavanji i za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba: I. razred 120 Din., II. razred 80 Din., III. razred 60 Din. 4

brijelčič, upravitelj osnovne šole v Murški Soboti.

Predavata pa na šoli tudi gg. sreski načelnik Gaspar Lipovšek in sreski podnačelnik g. dr. Franc Bratina.

Obenem s tem napredkom pa je uvedel gremij tudi **vajenske preskušnje**. Vsak vajenec mora koncem učne dobe pred preskuševalno komisijo dokazati, da si je pridobil toliko strokovnega, teoretičnega in praktičnega znanja, da je sposoben za pomočnika. S potrditvijo poslovnika o vajenski preskušnji od strani Kr. banske uprave je postala vajenska preskušnja za vse trgovske vajence murskosobočkega sreza — obligatorna.

Uvedba vajenskih preskušenj je imela popolen moralni uspeh tako v šoli, kakor tudi pri učnih gospodarjih samih, kajti vajenec ve, da brez prestane preskušnje ne more biti oproščen, pa se zato tudi mnogo bolj potruji, da zadosti v vseh ozirih svoji učni obveznosti.

Iz tega pregleda gremijalnega delovanja sledi, da je ta stanovska organizacija prekmurskega trgovstva vzbudila v trgovstvu samozavest, voljo po gospodarskem in kulturnem napredku. Gremijalno delovanje je pokazalo tudi, da leži zaščita in pospeševanje trgovskih stanovskih koristi dejansko le v skupnosti — v organizaciji. Baš trgovec je kot posrednik med produkcijo in konzumom poklican, da ustvarja duševne in materialne dobrine, da s svojo strokovno naobrazbo in solidnostjo pomore k povoljnemu razvoju gospodarstva in s tem blagostanju naroda in države.

Lep organizatorični razvoj in važni uspehi na gospodarskem polju pa naj dajo našemu trgovstvu pobude za strumno in vztrajno delo v svoji stanovski organizaciji v prospeh lastnih in po njih splošno narodno-gospodarskih koristi!

Ob desetletnici moramo gremiju, zlasti pa g. načelniku Čeh Francu, ki je bil že od prvih dni duša vsega dela, k uspehom, ki jih je dosegel le častitati. Izvršil je ogromno delo in mu mora biti hvaležno vse ne le trgovstvo, marveč vsa Slovenska krajina. Dne 26. marca t. l. se je na izrednem občnem zboru sklenilo, da se postavi v M. Soboti lasten dom (Trgovski dom), v katerem bodo uradni prostori, gremijalna trgovsko-nadaljevalna šola in kopališče za člane. Ta sklep načelstva se mora samo pozdraviti. Želimo, da bo dom kot spomin na 10 letnico velikega dela čimprej pod streho!

Poziv Slovenski Krajini.

V Soboti hočejo postaviti spomenik vojakom, ki so l. 1918. pri ponesrečenem zavzetju mesta padli. Ob tej priliki smo se akademiki iz Slovenske Krajine v Ljubljani spomnili, da naši možje, ki so v težkih razmerah, ko so nam vladali Madžari, gojili pri nas slovensko narodno zavest in tako pripravljali naše osvobojenje, še nimajo spomenikov. Mogoče bi ti naši zaslužni možje tudi zaslužili kak spomenik in bi bila naša dolžnost, misliti na to? **Prekmurški akademiki.**

Sobočke vulice.

Vsaki kraj imenuje svoje vulice po imenaj, ki nekaj pomenijo. Na žalost, Sobota toga ne ve. Tisti, ki so dali imena njenim vulicam, so poiskali „Zvezno, malo, staro“ pa ešče kakše nesmiselno ime, ne so pa dali n. pr. imen iz naše domače zgodovine. Ve pa mamó sv. Cirila pa Metoda, Pribinó pa Kocla, ki so v naših krajinaj hodili; dale Mikloša pa Števana Kuzmiča, Kardoša pa Košiča, Ivanocija — to bi bilo precí, če drugoga nikaj več ne bi najšli. Ta imena bi nas vsigdar spominala, da imamo tudi mi svoje velke lüdi, na štere smo lahko ponosni i s šterih se ne smemo spozabiti, či se neščemo osramotiti. Mogoče pridejo bolši časi, gda bodo popravljali imena sobočki vulic — te se spomnite, gospodje, na to! **V. N.**

Šest lüdi se vtopilo.

V Dalmacija je preminoče dni divjao hüdi viher. V Nunskom kanali blüzi Paga je viher zgrabo na morji malo ladjo, v šterom je bilo deset lüdi, med njimi več žensek. Viher je hajov prevrgeo kak orehovo lüfino. Šest se jih je vtopilo, štirje so se pa rešili s plavanjom.

Grozna družinska žaloigra.

Oča s hamrom razbio glave ženi i trem sinom. — Sebi pre-rezao šinjek. — Pretresliv sprevod.

V Hočah pri Maribori v Gačnikovo krčmi se je odigrala grozna družinska drama, ki je pretresla celo okrogolino. Gačnik je po noči med petkom i sobotom z velikim hamrom razbio ženi i trem sinom glave. Nato je zgrabno nož i si je prerezao gut. Glas od toga se je drugo jutro razneseo kak blisk. Ljudje so v prvom hipi okameneli od groze. Sprevod nesrečnih žrtev se je vršio v ponedeljek popoldne. Od daleč i bliži je prihi-

telo vnogo ljudstva. Kda so položili 5 trüg v skupni grob, ljudje neso mogli zdržati skuz.

Vse kaže, da je Gačnik včino to grozno djanje v popunoi duševnoj potrtosti. Nahajao se je v žmetnih gospodarskih razmeraj. Krčma je propadala i 1. maja bi se mogao izseliti. To ga je popolnoma potrla tak, da je več niti ne mogeo trezno misliti. Cela družina je bila jako dobra. Vse jo je rado melo, zato pa tudi žalüjejo vsi za njov

Ka novoga v Belgradi ?

Zaključek agrarne konference.

V nedelo je bila zaključena mednarodna agrarna konferenca, na šteroj se je razpravljalo od gospodarskoga sodelüvanja agrarnih držav.

Dom ženskoga društva. Na Dedinji je bio v navzočnosti Njeg. Vel. kralice otvorjeni Dom belgrajskoga ženskoga društva. Kralica je za dom dala 100 jezer Din.

Spravišče Rdečega križa. V nedelo se je vršilo veliko spravišče jugoslovanskoga Rdečega križa. Na spravišči so bili odposlanci iz cele države.

Trgovinska pogajanja z Austrijov. V ponedeljek so se začnola med zastopniki austrijske republike i naše države trgovska pogajanja, šterim se pripisüje velki pomen.

Minister gen. Hadžič.

Premi-noči petek je bio pokopani general Hadžič. večletni minister vojske in mornarice. Vmro je nepričaküvano. Zadeo ga je boži žlak. Njegova smrt je zbudila veliko žalost. Na zadnoj poti ga je sprevaljalo na desetjezere naroda. Pokojni Hadžič je že pred prevratom igrao važno vlogo. Bio je jako dober povelnik. Svoje moči i sposobnosti je aldüvao tudi mladoj Jugoslaviji. Kak vojaški strokovnjak je 6 let uspešno vodo ministerstvo za vojsko i mornarico.

Svetovna politika.

Vogrška pred volitvami? V parlamentarnih krogaj vsikdar bole prevlada mišljenje, da namerava vlada razpüstiti parlament i razpisati nove volitve. Kda se bo to zgodilo, šče nišče ne ve. Politični krogi pa tudi oni iz Bethlenove. bližine, mislijo na to zato, ar so zastopniki vladnih strank imeli včerao okoli 500 zborovanj po celoj državi, da bo parlament razpüščeni. Verjetno je, da bo parlament razpüščeni, kak spravi državni proračun

pod streho. To svojo nalogo bo opravo do sredine maja. Vlada pa tudi namerava, da ne da strankam tri mesece časa za agitacijo, nego že mesec dni po razpüsti parlamenta odrediti parlamentarne volitve. Po takšem bodo volitve že meseca junija. Pravijo, da bo Bethlen privedeo v novi parlament eno tretino novi ljudi. V vladini stranki je zavolo toga zavladalo precejšnje razburjenje i nišče ne ve, što vse bo izpadno iz vrst vladni parlamentarni zastopnikov.

Razmere v Romuniji. Kak smo že poročali, se je profesor Jorgi po dugšoj krizi posrečilo sestaviti novo vlado. Govori se, da de mela ta vlada kratko življenje. Dela se na to, da se parlament v bližnoj prihodnjosti razpüsti.

Izid volitev v Turčiji. Preminoči teden so se vršile v Turčiji drž. volitve, pri šterih je z velkov većinov zmagala vladna stranka. Opozicija je dobila samo 19 mandatov.

Ostro nasprotstvo med Italijov i Belgijov. Pred nedavnim so italijanske oblasti areterale belgijskoga profesora Moulina. To je zbudilo v Belgiji veliko razburjenje. i proti fašizmi so se začüli ostri glasi. To pa se fašistom ne dopadne. Zdaj se čüjejo ostri protesti od edne i druge strani.

130 dni živo samo od citronovoga soka.

Na te način si je šteo občinski uradnik Vojislav Tomič v Vranji v Srbiji premagati nekšo bolezen v želodci. Od aprila leta 1929 je napravvo trikrat post i to ednok 50 dni, dvakrat pa po 40 dni. Med postom je ne vživo drugo, kak samo citronin sok. Bolečine v želodci so njemi preci bolše.

200 ljudi obglavljenih.

Na otoki Formozi je nastao boj med gorskimi plemeni. Obglavljenih je bilo do 200 ljudi. Več sto ljudi so odpelali v prašume.

Kalendar.

maj (31 dni)

19. teden.

dnevi		Rim. kat.	Evang.
m.	tedna		
4	ponedel.	Florjan	Florjan
5	tork	Fij V. papa	Gotthard
6	sreda	Jan. pri Lat.	Frida
7	četrtak	Stanislav m.	Napoleon
8	petek	Prikazanje M.	Gizella
9	sobota	Gregor. Naz.	Gregor
10	Nedela	Antonin	Armin

Senje: 4. M. Sobota, Krog i Črensovci, 6. Martjanci i Veržej.

Vreme: Lepo prijetno.

Murska Sobota

Don Boskova proslava v Martinišči

V nedelo 10-ga maja bodo v Martinišči obslüzavali svetek Bl. Ivana Bosko. Svete meše bodo ob 7, ob 8, i ob 10 30 vüri s predgov. Po predgi bo govor za nabiralce i nabiralke mešne zveze Marije Pomočnice. Popoldne ob 1/2 3 vüri bodo popevane litanije i blagoslov. Po večernicaj bo v gledališkoj dvorani predavanje s slikami od Bl. Don Boska.

*

— **Podpora Martinišči.** Banska uprava v Ljubljani je podelila Martinišči 4000 Din. podpore. Vodstvo se upravi za dar toplo zahvalüje.

— **Nova vaga na postaji.** Železniška postaja je dobila novo vago, na šteroj se lahko žvaga 35 ton teže. Vaga je že pregledana od posebne komisije.

— **Šoferski izpit.** Preminoči tork se je vršo šoferski izpit. Delalo ga je 14 kandidatov.

— **Nova senja.** Občini je dovoljenih 5 novih senj, tak da de jih mela od zdaj naprej 12. Senjovje se vršijo v naslednjem redi: prvi ponedeljek meseca januara živinski sejem; prvi ponedeljek meseca februara živinski, konjski i kramarski sejem; prvi ponedeljek meseca marca živinski, konjski i kramarski sejem; prvi ponedeljek meseca aprila živinski sejem; prvi ponedeljek (dne 4.) maja živinski, konjski i kramarski sejem; prvi ponedeljek (dne 1.) junija živinski sejem; prvi ponedeljek (dne 6.) julija živinski, konjski i kramarski sejem; dne 24. avgusta živinski, konjski i kramarski sejem (Bertalanovo); prvi ponedeljek (dne 7.) septembra živinski sejem; dne 15. oktobra živinski, konjski i kramarski sejem (Terezinsko); prvi ponedeljek (dne 2.) novembra živinski sejem; dne 6. decembra živinski, konjski i kramarski sejem (Miklošovo). Če spadne na prvi ponedeljek v meseci svetek, se vrši sejem naslednji delavni den!

Sreski zdravnik

Med. Univ. Dr. Gregorc Albin
Murska Sobota

do preklica ne ordinira,

ar je odšlo na zdravniški tečaj i nadal-
ne študije. 1

— Okrajni kmetijski odbor je meo dne 15. aprila svojo štrto redno sejo, na šteroj je razpravlao od kmetijskih pitanj Prekmurja. S prispevkom okrajnoga kmetijskoga odbora je razdeljenih 14 travniških bran i dva trijera. V poiskusne namene se razdeli med kotrige rodovniških organizacij 60 solnih rudninskih kamnov na lizanje. V svrhu obnove po toči poškodovanih logov je razdeljenih za Din 2.500 brezplačnih sadik. Za razdelitev kmet. orodja med najmarlivejše obiskovalce zimskoga kmetijskoga tečaja z Gornjoj Lendavi je odobreno Din 800. Za poizkuse pri zatiranju sadnih škodljivcov je določena šuma Din 1500. Akcija za znižanje davčnoga količnika za zemljarino se nadaljuje. K nakupih dobrih bikov prispeva okrajni kmetijski odbor 15 občinam po 500 Din. Za nakup štirih prevoznih drevnih škropilnic prispeva odbor po Din 750., za dve nahrbtni pa po Din 250. Kmetijskoj podružnici v Murskoj Soboti je odobrena subvencija Din 1500. Za nakup cepiva proti svinjskoj kügi je odobreno Din 1.800, istotak se bo pocenilo cepljenje svinj proti rudečici na 5 Din, ar prispeva kmetijski odbor po 1 Din za vsaki falat.

Slovenska krajina.

— Širitele i naročnike prosi uprava, da ne pozabijo poslati naročnine. Peneze nüca za tiskanje i papir. Uprava.

— Častitamo. V Maribori sta bila zdaniva g. vučiteo Horvat Bela i gđ. vučitelica Reck. Mladomi pari želemo obilo sreče!

— Prijatelji Francije. Jugoslovane i Francoze že duže časa veže iskreno prijateljstvo. V tom tali tüdi naša krajina ne izjema. V Dolnjoj Lendavi se je ustanovilo društvo prijatelov Francije. Predsednik je odvetnik g. dr. Pikuž.

— Grozen ogenj. Žiško vo hišo v Andrejcih je zadela velka nesreča. Zgorela so gospodarska poslopja z vsov škerjov, večimi kolami i mašini. Zgorela je tüdi krma i seno. Zgorelo je tüdi več glav živine: 2 konja, 2 kravi, dve svinji i 16 kür. Družina je tem bole nesrečna, ar je pred kratkim tüdi sini pogorela hiša.

— Nesreče. Preci neprijetna nesreča se je zgodila Fister Deneši iz Bakovec. Spadno je s kol i se je močno pobio na glavi. Kak pravi, se je nesreča pripetila na te način, da je on stao na kolaj, konji pa so močno potegnoli i je on zgübo ravnotežje. — Nogo si je potrla Sedonja Vilma iz Brezovec. Tüdi ona je spadnola s kol. Pelala se je z njive. Pred njivov je bio jarek. Kda so šla kola prek jarka, se dolzvagnola, tak da njoj je šeo potač prek noge i jo je potro.

— Glasi s Petanec. Preminoči teden je smrt pobrala zvonara Smodiš Franca. Nekeleko je betegüvao že 12 let, a beteg ne bio nevaren. Vmro je

naglo. Zajtra je še zdrav opravo vse delo, okoli devetih pa njemi je postanolo slabo. Legeo si je, žena pa je šla po zdravnika. Mož je že pred prihodom zdravnika vmro. Pokojni je bio dober, krščanski mož. V grob ga je sprevalajo vnogo lüdstva. — Na domi Vertič Jožefa se meli gostüvanje. Kühar Alojz, muzikant i Lapoša Alojz pozvačin sta nabrala za Martinišče i sta nabrala 50 Din.

— Proščenje v Krogi. V ponedlek, dne 4. maja de v Krogi letno Forjanovo proščenje.

— Naše žene i deklina, se vsigdar znova ogvüšajo, da je za njihovo zdravje vendar najbolše če nücajo za nego tela i lepote, higijensko čisto i temelito delajoče Elsa proizvode lekarnara Feller. Za kožo: Fellerovo pomado za zaščito lica i kože „Elza-krema“, 1 glažek 12 Din. Za vlase: Fellerovo Elza Tannochina pomado za rast vlasi, 1 glažek 12 Din. Za naprej poslani 40 Din se dobi 2 glažka pomade brez vseh dalnih stroškov. Fellerova Elza žajfa zdravja i lepote i to: lilijino-mlečno žajfo, lilijine kreme žajfo, rumenjakovo, glicerinsko, boraksovo i katrovo žajfo pa žajfo za britje, 5 falatov v polübnjoj izberi 52 Din če se penezi naprej pošlejo, ali 62 Din s povzetjom, pri lekarnari Eugen V. Feller, Stubica Donja Centrala 146. Savska Banovina.

— Lipovci. Vmro je 61 leto star Maučec Matjaš, šteri ostane dugo v spomini občini i celoj okroglini zavolo svojega dobroga dela. Pokojni je bio vnoгим na pomoč v največjoj bolečini. Dobro je znao mikati zobe. Od vseh krajov so prišli lüdje, štere je rešo z velke nevole. Za trüd niko ga nika ne proso. Lüdje so njemi po silii rivali peneze. To se je vse godilo pred bojnöv, gda je ešče slobodno mikao eden prosti človek zobe. Bio je pozvani ešče v Beltince v grad k grofi Zichyji, ka je mikao zob njegovoj hčeri. Vsem je včino dobro s

Jaz ščem biti misijonar!

Eden francuski pušpek so v Rimu na trgi sv. Petra vidili tüdi dosta dečkov. šteri so prišli z romari v Rim. Deset let star dečko se njim je približao. Pušpek so ga pitali: „No, mali, ka bi rad?“ — „Prezvišeni gospod, ali je istina, da bote vi šli k svetomi Oči papi i da bote z njimi gučali?“ — „Istina je.“ — „Tüdi jaz bi rad nekaj proso svetoga Očo.“ — „Samo povej, ka bi proso?“ — „To, da bi sveti Oča prosili Boga, da bi jaz bio misijonar, kda zrastem.“

Drügi den so to pušpek povedali sv. Oči papi. Papa so lübeznivo odgovorili: „Toga dečka moram videti! Pripelajte ga zajtra po mojoj meši k meni. Pozvedite tüdi, kakši so njegovi stariši.“ — „Te dečko je sirota, za njega skrbi rodbina.“ — „Jaz se bom brigao za njega.“ Tak so pravili papa i naročili svojemi tajniki, naj on skrbi za to.

Drügo jütro sta šla pušpek pa dečko v Vatikan. Sveti Oča so dečka prijali za roko i ga lübeznivo nagovorili: „Ali je istina, da bi ti rad bio misijonar?“ — Prosim, istina je, sveti Oča.“ — „Drago dete, pa si ti premislo dobro, ka naj prosim Boga? To se pravi sveti popunoma odmreti.“ — Jaz ščem biti misijonar!“ — „Ali si premislo, kak lepo je življenje? To, ka želeš, je pa več, nego smrt, to pomeni mogoče celo mučeniško smrt.“ — „Jaz ščem biti misijonar.“ — „Pridi, dečko!“ i sveti oča so ga gnali na klečalnik. Poklek-nola, oni so pa molili: „Boži blagoslov naj bo vsikdar s tebov, zdaj i v bodoče, da bi v časi skušnjav i trpljenji ostao stanoviten!“

V kapelici je nastala za hip tišina. Začüla se je le tiha molitev svetoga Oče, šteromi so tekle skuze. Tüdi pušpek so jokali — samo mali misijonar se je ne jokao.

Katoličanstvo v številkah.

Prelat dr. Innitzer v Beči je predavao o verstvih na sveti.

Govornik je navedo, da šteje po sedanjih podatkih prebivalstvo zemelske oble 352 milijonov katoličanov, 304 milijone konfucijov, 240 milijonov muslimanov, 224 milijonov Indijcov, 164 milijonov protestantov, 140 milijonov budistov, 137 milijonov pravoslavni, 132 milijonov malikovalcov, 16 milijonov šintoistov, 16 milijonov Židovov i 76 milijonov lüdi nedoločene veroizpovedi.

Povojni razvoj katoliške cerkve kaže veliko notranje delüvanje i razmah misijonov. V povojnih letih je bilo na novo ustanovljenih 48 apoštolskih prefektur, 34 vikarijatov, 57 škofij i 10 nadškofij. Katoliški misijonarji se udestvujejo predvsem na Vzhodi i se posebno zanimajo za cerkveno edinstvo.

svojimi kleščami. Vse ga je rado melo. Pokojni zapušča ženo, sina-akademika i hčer. Naj počiva v miri. — Bobovec.

— Najnovejši glasi od sijajnih priznanj, štere so hvaležni kupci poslali fabriškoj hiši vür H. Suttner v Ljubljani št. 945. znova dokažujejo, kak hasnovito je zahtevati velki ilustrirani letni cenik, prvele kak se kupijo vüre, zlatnine i srebrnine. Tüdi naši čtevci dobijo te lepi cenik sploh brezplačno, če ga zahtevajo od tt. Suttner. Tvrška pošila žepne vüre že od 44.— Din naprej, büdlnike od 49.— Din i vüre na roko od 98.— Din itd. vse takrekoč po originalnih tovarniških cenaj.

Glasi iz Novoga sveta.

Pismo odločnoga dečka.

Iz Vinnipega nam je poslao naš vrlí rojak Milán Šprager, šofer pismo, ki se med drugim glasi:

„Takše dühovnike, kak so v Prekmurji, bi mi potrebüvali tü i to ne samo ednoga, nego na stotine, ar lüdje se zapušćajo vsaki den bole i jih je že vnogo-vnogo, ki nevejo ali so bili sploh kda kršćeniki ali ni. Vnoge pokvari tujina, posebno dolar-ske, ali mi se ne damo. Kristjan sem bil, vzgojila me je poštena mati, navćili so me spoznavati pravo vero pravi dühovniki. Ne damo se pregovoriti i premotiti od tükajšnih takzvanih agentov, šteri nadomešćajo dühovščino, a s tem slüžijo lepe dolare a tüdi na stotine düš zapelajo. Sem tüdi že jaz sprobao, ali ponosen sem da sem dobro vzgojen kristjan i sem ednomi, ki mi je ponüjao nekše knige, šteri je na jezere med lüdmi v obraz povedao: „Odstrani se od mene nič-vrednež, sramüj se, da slüžiš peneze na takši način, povem Ti v oči, da sem i bom pošten kristjan, ter da tvojih knjig sploh ne pogledam, nego kúpim njih vseedno.“ Plaćao sem njih i to 6 po 75 centov. Knige vzemem i njih pred kakšimi 20 lüdmi vržem v peč i stojim tak dugo, da so zgo-rele. Oh kak si želem bar edno malo ali moćno četo dobrih kristjanov!

Pozdravi.

Srćne pozdrave pošilam iz Canade svojimi oči, sestram, rodbini i vsem drugim poznancom Milan Šprager, šofer.

Pozdrave pošila vsem domaćim, rodbini, znancom i celoj domaćoj krajini tüdi Ozmec Franc i Žlebić Jožef širíteo s svojimi naroćniki vred.

ZA NEDELO.

Po vüzmi štrta.

Evang. sv. Jan. vu 16. táli.

Vu onom vremeni pravo je Jezuš vüćenikom svojim: idem k onomi, ki me je

Za naše male.

Boža kaštiga.

(Iz lista Andjeo čuvar).

Izognivši se Juliji se Tadej postavi na čelo trüme.

Med razgovarjanjom, popevanjom i občüdüvanjom korin i lepih razgledov, je šla vrsta više i više.

— Prijatej — skoči spet Julij, kda so prišli do najvišišega vrha — tü se razidemo, ar li vsaki ma drugo, ka ga zanima, a na dani: hop! hop! se znova tü zberemo, da se bomo sküpnno zabavali. Privolite v to?

— Privolimo! — je zakrićalo par vüst, kda skoči iz vrste Vinko ves rdeći i pokaže na Vladoja pa čemerno zakrići:

— Zabranite njemi, ne dopüстите! On šće jemati iz ftićjih gnezd belice.

— Odkrutnež, kde maš düšno vest? Ka bi pravo g. župnik? — pokara Vladoja tihi Filip.

Da se mi ne predrzneš to delati! — zakrići nad Vladojem Julij.

— Ne smeš! Ne smeš! — so krićali eden za drugim — ar boš meo poseo z vsakim izmed nas. Zapomni si to?

Vlado je postao rdeći kak rak i je s sklonjenov glavov odišeo na edno stran, drugi pa so se razišli na vse strani. Gora je odmevala od pesmi, smeha i füćkanja veselih dećkov.

Ne minolo niti pol vüre, a Julij je že zatrobo na poznani način: — Hop! hop! Tovariši! Hop! hop! Pozor, na mesto!

Od vseh strani so prihajali dećki, rdeći, s smehom, veseli, edni s palicami, drugi s korinami, a vsi zadovolni. Svoje reći so položili pod drevo i so se začnoli igrati. Pri igri je bilo vse veselo. Med zadovolnim

smehom se naednok začüje glas zdvojnosti i žalosti.

— Ka je to? — V hipi so vsi stali kak pribiti. Stali so še kak nemi, kda se je glas ponovo, a bio je že slabejši, pun bolećin.

— Ka se je zgodilo? — Nekakša nesreća! — Glas je prišeo od tam — je kazao Stanko z rokov proti globokomi prepadi pod gorov, kde so se malo prle veselo igrali.

— Ali šteri fali? — Kolko nas je bilo? — pita trepetajoć Julij.

— Bilo nas je dvanajst — odgovori Kazimir — vse sam prešteo i za gotovo znam.

Dećki se zberejo. Tadej jih prešte.

— Zdaj nas je samo edenajst, eden fali, a šteri?

Ivan pogleda vse i s soćütnim glasom krićne: Marjana neda! Marjana! Bio je z nami, brao je potoćnice za god svoje mame.

— Teda je Marjan spadno? Hodimo, osvedoćimo se! — šepetne s pridüšenim glasom Julij.

Pazlivo, pomali so se približali k steni, pod šterov je zevao prepud pun vode, ki je na sunci menjavala farbe bože doge.

Par odloćnejših dećkov je stalo nad samim bregom. Nagnoli so se, gledali i krićali:

— Marjan! Marjan! Ali si tam? Odgovori!

Nikaj. — Vse tiho.

— Glejte, glejte — krići Tadej — vidim ga. Glej tam, Ivan, vidiš? Ne je spadno dol. Stavov se je na koreni dreva, tam visi!

— Ta de trbelo iti — odloći Julij. — Pomoći njemi trbe. — Što de šo z menov?

— Jaz — se postavi k Juliji Ivan — sin zdravnikov sem i mi je düžnost pomagati drugim. Idem. (Dale.)

poslao; i nišće med vami me ne pita: kama ideš? Ali ka sam vam eta pravo, žalost je napunila srće vaše. Ali jas istino velim vam: hasni vam, naj jas odidem; ar či ne odidem, Oveseliteo ne pride k vam, či pa odidem, pošlem ga k vam. I gda on pride, kárao de svet od greha, od pravice i od sodbe. Od greha záto, ka so ne vervali v meni; od pravice pa, ka k Oči idem; i že me ne te vidili od sodbe pa; ár je poglavnik etoga sveta že osodjeni. Ešće vnoga mam vam praviti; ali zdaj nemorete podnašati. Gda pa pride on Düh pravice, vćio de vas na vso pravico. Ar ne bode gućao sam od sebe; nego šterakoli de gućao sam od sebe; nego šterakoli de ćüo, gućao bode i štera so prišestna nazvesti vam. On bode mené dićo; ar z mojega vzeme i nazvesti vam.

Razgled po domovini.

Najstarejši Jugoslovan. Te dni listi vnogo pišejo od Radenka Steva-

noviç iz Grabovnice, ki je prej najstarejši Jugoslovan. Starec nosi na hrbti že 121 let. Ma ednoga živoćega sina, ki je tüdi star že 95 let. Stari Stevanović je bio vsikdar zdrav. Tüdi zdaj njemi nikaj ne fali. Lehko je, pije i kadi. Žive tüdi njegov brat, ki je star 110 let. Mati njima je vmrla, kda je bila stara 128 let.

Pošta upravništva.

Gašpariç Franc, Kobilje.

Dajte nam na znanje, šterih Listov ne ste sprejeli? Mi smo že zadnje dni februara razposlali marćiuške. **Ganćanec.** Pesmica bi bila dobra, samo da je za letos kesno prišla, ar je M. List že štampani za mesec maj.

KMETSKI GOSPODAR.

Trgovski gremij v Murski Soboti je v desetih letih svojega obstoja pokazal toliko brige za zedeve cele Slovenske krajine, da mu ob 10 letnici obstoja moramo posvetiti par strani. Radi tega nam primanjkuje prostor in moramo prilogo „Kmetki gospodar“ skraćiti.

Izobrazba kmetkoga stana.

Gospodarske nevole, štere zdaj tlačijo človeštvo, najbole pa polodelavca, majo različne vzroke. Vzrok nizkim cenam polodelskih pridelkov je v velkoi meri carina na meji držav. Či je na priliko v sosednoi državi zrnje za dvesto dinarov metercent, pa moram od svojega zrnja, štero pelamta, plačati na meji treseti dinarov carine, te mi že pri ednom centi ostane samo 170 dinarov. Kelko je carine na meji države, v štero vozimo svoje pridelke, telko je pri nas falejše zrnje. Vzrok, da je telko odvišnoga zrnja na sveti i je zato tak fal, je tudi velika brezposelnost v fabrikaj. Do dvajseti milijon ljudi na sveti je brez dela i brez zaslužka. Tej si nemajo zakoi kupiti živež i dostakrat živejo samo od malenkostne podpore. Je jasno, da živež, šteteroga bi tej ljudje kupili, či bi meli delo i zaslužek, ostane polodelci kak neodani pridelki. Zmešnjave delajo pri cenaj poljskih pridelkov tudi ruski boljševiski. Tam najmre polodelcom vzemejo vkrej zrnje za štero ne trbej nikaj plačati. To zrnje boljševiski oblastniki vržejo v evropsko trgovino po tak nizkoi ceni, da morajo brez vsakšega smilenja spadnoti cene poljskim pridelkom. S tem ščejo zbuditi kak največ nezadovolnosti.

Ne mali i tudi ne zadnji vzrok gospodarske nevole polodelcov pa je zaostanost v obdelavanji polja, travnikov i živinoreje. Mi smo že ponovno povdarjali, da rešitev polodelskoga pitanja ne obstoi samo v agrarnoi reformi, nego tem bole v obnovitvi rodovitnosti zemlje i v razumnom obdelavanji polja. Ka pomaga, če ma nekak dosta zemle i ma na njoj dosta davkov i dosta dela, če njemi zavolo nepravilnoga obdelavanja i gnojenja ne nosi telko, kak drugomi, ki ma menje zemle, jo z menšimi stroški obdela, pa bole gnoji i zato tudi več pridelala. Istina je, da smo mi v Prekmurji primeroma zemlo dobro obdelavali. Istina pa je tudi, to nam najbole kaže polodelstvo v Nemčiji i na Francoskom, da bi se ešče naše polodelstvo moralo dosta zboljšati, či ščemo, da je s pridelki dojdemo. Predpogoi zboljšanja polodelstva pa je neogibno potrebna vekša naobrazba, več znanja v polodelstvu.

Z veseljom moramo povedati, da se je pri nas to izobraživalno delo kmetkoga človeka že tudi začelo. Bivši mariborski oblastni odbor i zdaj banovina so dali pobüdo nešternim mladim učitelom, da so začeli s kmetskimi nadaljevalnimi šolami. Namen tej šol je, da dajo kmetskomi človeki potrebno znanje i vzgojo, da bo zmogeo zboljšati svoj gospodarski položaj i zagotoviti sebi i svojim obstoj na lastnoi grüdi. Priznamo, da je bilo za te šole premalo razumevanja. Prirediteli tej tečajov so se dostakrat morali boriti z raznimi, ne malimi težkočami, vendar so je premagali. Led je prebiti, prvi uspehi se že kažejo i tudi zavüpanje do teh tečajov se je povekšalo.

Majo pa te šole tudi državni pomen. Znamo, da je med raznimi stanami najmočnejši nositeo državne misli ravno polodelec. Če je kmeti omogočeno živeti i je zadovolen, je državi zagvišeni mir. Zato pa štoma pomaga ravno polodelci do bolšega i človeka vrednoga položaja, dela posredno za državo v najlepšem pomeni.

Te šole so lahko tudi velkoga vzgojnoga pomena za mladino. Znano je, da so misli naše kmetke mladine premalo zaposlene pri verstvi. Navadno si oča, gospodar, ne da dosta gučati pri gospodarstvu. Sin dela samo zapovedano delo, skrb pa nosi navadno oča. Ta nezaposlenost, ta brezskrbnost kmetkoga mladenca pa njemi je dostakrat v nesrečo, da se pokvari. Zato je dobro, da se kmetki sin te čas resno pripravla i vči za bodoče pozvanje gospodara. Vnogo pokvarjenosti ne bi bilo pri našoi kmečkoj mladini, če bi ista mela malo več skrbi, če bi njene misli bile poleg mladostnoga veselja zaposlene tudi z resnimi stvarmi.

Še nekaj moramo povedati pri toj priliki. Ustanoviteli teh kmetkih tečajov so navadno naši veški učitelje. Plemeniti ljudje, šterih delo za narod ne obstoi v kričanju, niti v tožarjenji, nego v tom, da izobražujejo i vzgajajo našega kmetkoga človeka. Mi tem gospodom čestitamo, prosimo boži blagoslov na njihovo delo i se toga njihovoga dela veselimo. Naj jim bo v zadoščenje, da bomo vsikdar znali ceniti njihovo delo.

Vrednost gnojnice.

Znano je, da se ob vsaki žetvi odpelje mnogo hranilnih snovi iz polja; zemlja, katera ni pognojena, postaja vedno bolj revna na rastlinskih hranilnih snoveh ter donaša vedno manj. To vidiš najbolje na slabih, nepogojenih travnikih, ki dajejo komaj 15 q na ha, medtem ko bi dal isti travnik 40 q in več sena, ako bi nanj navozil 400 hl razredčene gnojnice. Torej dobiš skoraj trikrat tolikšen pridelek. Krma iz takih travnikov pa tudi mnogo več zaleže, je redilnejša, to pa zato, ker ima gnojnica v sebi snovi, ki rastline hranijo in katerih travnik potrebuje. Taka snov je: a) dušik, ki ga rabi rastlina, da tvori beljakovinate snovi, ki so zopet za tvorbo mleka in mesa v živalskem telesu najvažnejše. Kdor hoče imeti lepo žival in veliko mleka, mora svoje travnike gnojiti z gnojnico. b) Tudi kalij je važno gnojilo, ki ga vsebuje gnojnica. Brez kalija ne more rastlina lepo rasti in je tudi manj odporna proti pozebi. Manjka pa v gnojnici fosforne kisline in apna. Več fosforne kisline, pa manj dušika ima gnojnica od prašičev. Zato delajmo skupne gnojnične jame, oziroma mešajmo gnojnico, preden jo razvažamo! Iz istega vzroka delajmo tudi sranišča nad gnojnično jamo!

Kolika je vrednost gnojnice v primeri z vrednostjo umetnih gnojil?

22 l dobre gnojnice zaleže toliko, kakor 1 kg. čilskega solitra. Krava da na leto približno 4400 l gnojnice, kar odgovarja vrednosti 200 kg čilskega solitra. 1 kg čilskega solitra stane približno 3 Din, torej izgubi posestnik, ki nima gnojnične jame, samo pri enem živinčetu na gnojilih 600 Din letno. Izguba na pridelku pa je seveda še mnogo večja.

Kadar uporabljáš gnojnico, pazi na sledeče:

1. Gnojnica je tako dušičnato gnojilo, ki učinkuje hitro in je zato prav tako uporabna za gnojenje žitom in okopavinam pred setvijo, kakor za gnojenje na rastilu (na glavo) po travnikih, pašnikih in njivah. Posebno dobro se prilega gnojnica krompirju in repi.

2. Kadar voziš in razlivaš gnojnico, zabrani hlapenje, kar le moreš. Da se čimbolj izogneš izgubi, vozi gnojnico v oblačnih dneh brez vetra, najbolje tedaj, ko rosi pohleven dež, ki izpere gnojnico v zemljo. Kaj dobro je za travnik, ako ga pognojiš po košnji, ali po paši, še bolje pa, če razvoziš gnojnico spomladi, preden trava požene.

3. Močni gnojnici se mora priliti primerna količina (do polovice) vode, če se uporablja za gnojenje na

rastilu (na glavo) na travnikih in pašnikih; če tega ne napraviš, rastline opališ. Z jako razredčeno gnojnico lahko travnike in polje obrani pred hudo sušo. Gnojnica je namreč boljša kot voda, ker rastline s svojim dušikom krepča in ker ima nekaj posebnih snovi v sebi, ki zadržujejo vlogo. Ne razvažaj gnojnice v vročini na razgreto zemljo.

Delo v sadovnjaku.

Dan za dnem se sliši, da je v sedanjih kritičnih časih, ko imajo vsi kmečki pridelki tako nizko ceno, sadjarstvo najbolj dobičkanosno. Pri sadjarstvu je razmeroma najmanj izdatkov, a sadje ima jako lepo ceno. Za nje se dobi letno na milijone Din.

Za povzdigo sadjarstva se danes mnogo stori. Prirejajo se predavanja, tečaji, gojijo se mladike itd. Vse to je za sadjarstvo velikega pomena. Vedeti pa treba, da je kakovost sadovnjaka odvisna od tega, kako gospodar z drevjem ravna.

Vseh opravil, ki so v sadovnjaku na tem mestu ne moremo naštet, radi tega se pomudimo samo pri tistih, ki čakajo na gospodarja v tem mescu.

Sadno drevje je že očiščeno. Na vejah se je prikazalo listje, ponekod tudi cvetje. Mnogi gospodarji mislijo, da je sedaj konec dela v sadovnjaku in drugo ne preostane ko čakati na sadje. Temu pa ni tako. Ravno v tem času treba posvečati drevju veliko brigo. Obvarovati ga trbe pred različnimi škodljivci.

Izvrsten pripomoček proti drevesnim betegom in raznim škodljivcem je škropljenje. Arzenikova škropila so jako dobra proti črvičnosti.

Kakor hitro dobijo drevesa listje, je treba posvečati skrb listnim ušem in gosenicam. Te dvoje so smrtni sovražniki sadnega drevja. Radi tega se mora vršiti zoper oboje neizprosni boj. Zatirati in uničevati jih treba na vse mogoče načine.

Dosti škodljivcev se naseli v listju drevesa tako, da pridejo tja iz zemlje po deblu. Da se vsem tem zabrani pot, se naj namaže na nekoliko bolj debel papir kaka lepljiva snov in se naj papir naveže krog debla. Škodljivci, ki gredo iz zemlje proti kroni drevesa, morajo iti preko papirja. Na lepljivi snovi se ujamejo.

Gospodinja spomladi.

Sedaj spomladi je za gospodinjno povsod dosti opravka, pa najsibo zunaj na polju in na vrtu, ali pa znotraj po hiši.

V tem času namreč že zamenjamo zimsko obleko za pomladno in misliti moramo skoro tudi na poletno. Zimsko obleko, ki jo hočemo shraniti do prihodnje zime, natančno pregledamo, po potrebi operemo ali pa ji samo odstranimo madeže. Vso od kraja pa temeljito stepemo in skrtačimo, da je čista. Ako se nam zdi, da je ne bomo utegnili tekom poletja pogostokrat pregledati, prezračiti, stepsti in skrtačiti, tedaj jo moramo zavarovati pred molji sicer nam jo kaj lahko precej oškodujejo ali celo popolnoma uničijo.

Ko smo spravili v kraj vso zimsko zalogo, začnemo pregledovati oblačila za pozno pomlad in poletje, in sicer ločimo čisto dobro ohranjeno od tistega, kar moramo popraviti ali preurediti, ter od oblek, ki jih ne nameravamo več nositi. Pri tem ne smemo pozabiti, da imamo za nakup novega kaj malo sredstev na razpolago in da torej ne smemo zavreči ničesar, kar bi nam lahko še dobro služilo, če smo skromni in ponižni. Pri pregledovanju se nam nabere skoro gotovo tudi kaj takih kosov, ki jih res ne moremo več obleči. V tem slučaju je naša dolžnost, da te za silo popravimo in podarimo revežem. S tem storimo dobro delo, ter malo izpraznimo naše omare, da niso polne vsemogoče šare in starih oblek, ki jih ne nosimo, ampak vise le za napoto ter jemljejo prostor, ki ga kaj rado primanjkuje še za drugo, dobro obleko. Ob tej priliki vse omare do zadnjega izpraznimo in umijemo. Če imajo stene ali vrata pri omari špranje, jih zamašimo z zmocenim časopisnim papirjem. Na ta način precej zavarujemo poznejšo vsebino omare pred prahom in molji. Medtem, ko se umita omara suši, obleko par ur zračimo, stepemo in skrtačimo. Omaro pa lahko tudi zažvepljamo. Končno jo znotraj obložimo s papirjem in oblačila lepo uredimo vanjo. Izpraznimo pa tudi vse predale v morebitnih predalnikih, jih poribamo, prezračimo in nanovo pospravimo.

Pomlad je tudi čas, ko je potrebno, da temeljito pospravimo klet in podstrešje. Vso ropotijo, ki je shranjena na podstrešju, preložimo ter skušamo spraviti nazaj tako, da nam vzame čim manj prostora. Kar le moremo zavijemo v papir in denemo v zaboje, da se nam po nepotrebem ne praši. Končno posujemo tla z mokrim žaganjem, ki pri pometanju lepo pobere prah.

V kleti umijemo vse police in prostor zažvepljamo. (Domoljub.)

Delo za olejšanje gospodarske krize.

Gospodarska kriza na vseh poljih gospodarstva je dnes tak splošna prikazen, da ne države, ki ne bi ječala pod njov. Države, v šterih prevladuje industrija, nemrejo spraviti na plac fabričnih pridelkov ali pa jih morajo odati po jako neugodnih cenaj, agrarne države pa majo križe i težave pri odaji polskih pridelkov i živine. Cene so spadnole, bremena pa povekšala.

Gospodarska kriza ma močen vpliv na celo javno življenje. Ravno ta kriza je zrok vnogim svetovno-političnim zapletlajom. Državniki se zavedajo, da pridejo bolši časi samo te, kda de odpravljena ali konči omiljena ta gospodarska kriza, zavolo toga vno go razmišlajo od toga, kak bi se dala kriza omiliti ali odpraviti.

Za omiljenje gospodarske krize se je napravilo že več stopajov. Zadnje čase se je vršilo na raznih krajih več mednarodnih gospodarskih konferenc. Še posebi so se vršile mednarodne agrarne konference. Pred kratkim je bila v Ženevi tudi mednarodna konferenca za mednarodne agrarne kredite. Namen vseh teh konferenc je bio, da bi se našla pot, ki bi vodila k zboljšani gospodarskih razmer.

Od gospodarske krize se vno go razpravla tudi v našoj državi. V Beogradu i v drugih krajih se je vršilo več konferenc, na šterih se je govorilo od toga, kak bi se gospodarske razmere zboljšale. Vno go si prizadevajo v tom pogledi tudi vlada i banske uprave.

Tudi naša krajina ne spi. Vsakdenešnja skušnja kaže, da dosta pripomore k zboljšani razmer zboljšanje gospodarjenja i zboljšanje pridelkov. Zavolo toga se je začnola velka važnost polagati na to, da narod dobi smiseo i veselje do vzornoga kmetovanja. V večih mestaj delujejo kmečko-nadaljevalne šole kmečki tečaji i predavanja, šterih namen je ravno to, da kažejo pot k bolšemi načini gospodarjenja, ki prinese kmeti poleg menših žrtev več haska. Potrebno pa je tudi zboljšanje blaga. V te namen se vrši zamenjava semenskoga zrnja, plemenske živine, perutnine, sadnoga drevja itd. V tom pogledi se je pri nas že vno go včinolo i se ešče včini.

Pri misli na gospodarsko krizo naj ma vsaki pred očmi, da ne zadata, če samo toži nad žmetnimi časi, nego si mora po svojih močeh tudi sam pomagati.

AGRARNE ZADEVE**Zahvale.**

Podpisani Horvat Andraš iz Črensovec hš. 45., kotriga Agrarne zadruge se toj najtopleje zahvalim, ka mi je dala 450 Din. podpore na obleko četvere drobne dece, šterim je mati vmrla i jih je zapüstila v velkom sirmaštvi.

HOZJAN ANDRAŠ, s. r.

*

Podpisani Forjan Matjaš od Lipe hš. 72., kotriga Agr. zadruge se toj najtopleje zahvalim, ka mi je dala 450 Din. podpore, kda si je krava nogo potrla i sem jo mogao bujti.

FORJAN MATJAŠ, s. r.

*

Podpisani Pal Jožef od Lipe hš. 125. kotriga Agr. zadruge se toj najtopleje zahvalim, ka mi je dala 450 Din. podpore, kda mi je krava poginola i si moram kúpiti drugo.

PAL JOŽEF, s. r.

Kramarsko i živinsko senje se vrši

v Veržeji

dne 6. maja, na štero vse trgovce i odjemalce najvludneje vabi **Županstvo.**

Tžne cene.**V Maribori:**

Drobno senje: Svinjsko meso je bilo po 10 do 20 Din, špeh 13 do 15 Din, krompir 1 do 1.50, lük 3.50, seno 70 do 75, slama 60 do 65 pšenica 1.75 do 2, ječmen 1.50 do 1.75, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50 do 1.75, hajdina 1.25 do 1.50, hajdinsko pšeno 4 do 4.50, proso 1.75 do 2. — Kokoš 30 do 45, piščanci 30 do 75, rece 30, do 40, goska 60 do 80, puran 60 do 100, kozlič 60 do 110. Jabuka 5 do 12, sühe slive 9 do 12. Mleko 2 do 3, vrhnje 12 do 14, med 12 do 20.

Živinsko senje: Debeli jünci 6 do 6.75 Din. pol debeli 4.75 do 5.25, plemenski 4.25 do 5, biki za klanje 4 do 4.75, klavne krave debele 3.50 do 5.75, plemenske 4 do 5, krave za klobase 2 do 2.50, mlada živina 4.50 do 6. Mesne cene za 1 kg. volovsko meso I. 18, II. 14 do 16, meso od bikov, krav in telic 10 do 12, telečje meso I. 22 do 35, II. 12 do 20, svinjsko meso friško 14 do 20 Din.

Svinjsko senje: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 80 do 120 Din, 7 do 9 tednov stari 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece stari 250 do 350 Din, 5 do 7 mesecov 400 do 450 Din, 8 do 10 mesecov stari 500 do 600 Din, 1 leto stari 700 do 850 Din, 1 kg. žive vage 8 do 9 Din, 1 kg. mrtve vage 10 do 11 Din. Odanih je bilo 172 svinj.

Doma:

Penezi: dolar Din. 56.20, Argentinski peso Din. 16, šiling Din. 7.90, lira Din 2.90,

pengö Din 9.80, marka Din 13.35, uruguajski peso Din 33, frank Din 2.18.

Živina: biki, jünci i telice Din. 5—6, (jako debeli Din. 7), krave Din. 3—4, teoci Din. 8—9, svinje Din. 9.

Zrnje: pšenica Din. 165, žito Din., 155, oves Din. 200, kukorca Din. 150, krumpli Din. 90, ajdina Din. 150, proso Din. 150 lenovo seme Din. 250, grah črešnj. Din 200, mešani Din. 150,

Prekmurska posojilnica v Murški Soboti r. z. z o. z.**vabi na**

X. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 10. maja 1931 ob 10 uri dopoldne v mali dvorani Sokolskega doma v Murški Soboti.

DNEVNI RED:

- 1.) Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
- 2.) Čitanje revizijskega poročila.
- 3.) Poročilo načelstva o poslovnem in računskem zaključku za leto 1930.
- 4.) Poročilo nadzorstva o pregledu poslovanja in računskega zaključka.
- 5.) Sklepanje o odobritvi računskega zaključka in podelitvi absolutorija.
- 6.) Sklepanje o dodelitvi čistega dobička k rezervnemu zakladu.
- 7.) Sprememba pravil.
- 8.) Dopolnilna volitev v načelstvo.
- 9.) Slučajnosti.

Murska Sobota, dne 22. aprila 1941.

NAČELSTVO.

VAŽNO!

Tem potom sporočam **cenj. lastnikom mlatilnic i mlinov**, da lahko po dozdej nezaslišano niz-koj cenj najbolje trpežne **mašinske remle** inozemskoga izdelka v vsakovrstnoj širokosti v skladišči (za leder)

BADER HERMANA

Ustanovljeno l. 1895. v DOLNJOJ LENDAVI. Ustanovljeno l. 1895.

V Prekmurji najbolje poznana, zanesliva i najstarejša trgovina z ledrom, čevlarskimi i remenarskimi potrebčinami.

NALAGAJTE PENEZE v**HRANILNICO i POSOJILNICO v ČRENSOVCIH,**

registrovano zadrugo z neomejenov zavezov,

ki se je preselila v lastno hišo „NAŠ DOM“ i od novoga leta naprej uraduje vsaki delaven den od 8 do 12 vüre i vsaki svetek od pol 9 do 10 vüre predpoldnevom. **Za hranilne vloge plača intereša 8—8 1/2 0/0.** Rentni davek plača sama za vse vlagatele i za sebe ne obdrži nikše provizije. Pri davanji posojil računa samo 1 % upravnih stroškov i to samo ednok, čeravno je posojilo dano na duga leta.

Posojila davle na poroke i tabulacijo na 10 %.

NAČELSTVO.

Oda se lepo posestvo

z goricami i njivami, sadonosnikom, hišov i gospodarskim poslopjom 8¹/₂ plügov veliko ob velkoj cesti poldrügo vüro od Maribora. Natančnejši pogoji se izvejo pri WERGLES UTO, Slov. Jurij, Slov. gor. 2

Oda se veliko lepo posestvo

okoli 50 plügov z velikov hišov i gospodarskimi poslopji v bližini Maribora. Vse natančnejše se zve pri JOŽEFI KRANJC. gostilničar Sv. Jurij, Slov. gor. 2

Oda se na Razkriži

pri cerkvi lepo zidano poslopje št. 4. primerno za trgovino i tüdi 7 plügov zemle: šume, njive, gorice. Küpi se lahko vsvküp ali pa vsako posebi. Küpci se lahko zglašijo vsaki den pri odajalki KATARINI GALINAR na Razkriži. 1

Naznanilo.

Odam več sto vozov pesika za zidanje na dobroj poti. Što bi šteo küpiti, naj se zglašijo pri VUČKO IGNACIJI na Gornjoj Bistrici št. 107. 1

Z arende se da

na več let malo posestvo: hiša s sadovnjakom, 4 plüge njiv, 1 plüg pašnika, gorice, z malov hišov. Posestvo je pri Sv. Martini na Muri Medjimurje. Opita se na Hotizi pri ge. FARKAŠ LIZI gostilničarki. 1

Živo perutnino
kokoši, piščance,
goske küpüje

„PRODA“

d. z. o. z. Ljubljana

2 Prečna 6.

DELAVCOM NA ZNANJE.

Šteri delavci ščejo iti na državno delo na marofe Kneževo, Laki i Širine, naj se zglašijo kak najprle v Črenovcih šte. 174.

Nücamo dekline i moške od 15 let naprej. Vreme je kratko, što šče iti naj se kem prle zglašijo.

Antolin Kornelj.

Kam naj naložim peneze, da dobim najbolši intereš???

Kde bom iskao najugodnejše posojilo za svoje potrebe? V vsakom slučaju se z zavüpanjom obrnemo na našo domačo

HRANILNICO i POSOJILNICO v BOGOJINI,

štera je vpelala dobro, polmesečno obrestüvanje (za vloge od 8 - 9% za posojila pa 10%) i nüdi kem vekše ugodnost. Rentno dačo plača sama za svoje vlagatele. Promet od meseca do meseca raste, ka jasno svedoči od velikoga zavüpanja i kaže na varnost kritja več milijonske vrednosti njenih kotrig.

Pridite i se osvedočite!

NAČELSTVO HRANILNICE i POSOJILNICE v BOGOJINI.

OFERTACIJA.

Dne 11. maja 1931. ob 8. uri se oddajo na ustmeni dražbi vsa zidarska in tesarska dela za novo odransko 6. razredno šolo. Načrti in proračuni so vsaki dan od 13—17 ure v pogled pri šol. upraviteljstvu, ter se tudi tam dobijo natančnejša pojasnila. Dražitelji morajo pred dražbo vložiti 5% proračunske svote, kot zavarovalnino za bodoče delo in pravilno postopanje pri dražbi. To je tudi lahko hranilna knjižica. Krajevni šolski odbor si zadrži pravico, da izroči delo dotičnemu, kateremu najbolj zaupa za natančno izvršitev pogodbe oziroma načrta.